

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 03.08.2015

Versjon 1

revidert den: 03.08.2015

Avsnitt 1: Identifikasjon av kjemikaliet og ansvarlig firma

- **1.1 Produktidentifikator**
- **Handelsnavn:** COOLANT M3.0 CONCENTRATE
- **1.2 Relevante, identifiserte anvendelser av stoffet eller stoffblandingen, samt anvendelser som frarådes**
Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **Bruk av stoffet/ tilberedning**
Bare for forsvarlig håndtering.
Motorkjølevæske
- **1.3 Enkeltopplysninger om foretaket som leverer sikkerhetsdatabladet**
- **Produsent/leverandør:**
BUCHER AG LANGENTHAL
MOTOREX-Schmiertechnik
Bern-Zürich-Strasse 31
CH-4901 Langenthal
Telefon +41 (0)62 919 75 75
- **Avdeling for nærmere informasjon:** msds@motorex.com
- **1.4 Nødnummer:**
Toksikologiske Information Centre, CH-8028 Zürich,
info@toxi.ch,
T. +41 (0) 44 251 51 51

Avsnitt 2: Viktigste faremomenter

- **2.1 Klassifisering av stoff eller stoffblanding**
- **Klassifisering i henhold til EC-forskrift nr.1272/2008**

GHS08 Helsefare

Repr. 2 H361 Mistenkes for å kunne skade forplantningsevnen eller gi fosterskader.

GHS07

Acute Tox. 4 H302 Farlig ved svelging.

- **2.2 Etikettelementer**
- **Merking iht. bestemmelse (EC) Nr. 1272/2008**
Produktet er klassifisert og merket i henhold til CLP-forordningen.
- **Farepiktogrammer**

GHS07 GHS08

- **Varselord** Advarsel
- **Farebestemmende komponenter ved etikettering:**
1,2-etandiol
Sodium 2-ethylhexanoate
- **Faresetninger**
H302 Farlig ved svelging.

(fortsatt på side 2)

NO

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 03.08.2015

Versjon 1

revidert den: 03.08.2015

Handelsnavn: COOLANT M3.0 CONCENTRATE

(fortsatt fra side 1)

H361 Mistenkes for å kunne skade forplantringsevnen eller gi fosterskader.

Sikkerhetssetninger

- P101 Dersom det er nødvendig med legehjelp, ha produktets beholder eller etikett for hånden.
- P102 Oppbevares utilgjengelig for barn.
- P103 Les etiketten før bruk.
- P280 Benytt vernehansker/verneklær/vernebriller/ansiktsskjerm.
- P270 Ikke spis, drikk eller røyk ved bruk av produktet.
- P264 Vask grundig etter bruk.
- P201 Innhent særskilt instruks før bruk.
- P202 Skal ikke håndteres før alle advarsler er lest og oppfattet.
- P301+P312 VED SVELGING: Kontakt et GIFTINFORMASJONSSENTER/en lege ved ubehag.
- P308+P313 Ved eksponering eller mistanke om eksponering: Søk legehjelp.
- P330 Skyll munnen.
- P405 Oppbevares innelåst.
- P501 Innholdet / emballasjen skal avhendes i henhold til de lokale / regionale / nasjonale / internasjonale forskrifter.

2.3 Andre farer**Resultater av PBT- og vPvB-vurdering**

- **PBT:** Ikke brukbar.
- **vPvB:** Ikke brukbar.

Avsnitt 3: Stoffblandingers sammensetning og stoffenes klassifisering

3.2 Kjemisk karakterisering: Blandinger

- **Beskrivelse:** Blanding av nedenstående oppførte stoffer med ufarlige tilsetninger.

Farlige innholdsstoffer:

CAS: 107-21-1 EINECS: 203-473-3 Registreringsnummer: 01-2119456816-28	1,2-etandiol Acute Tox. 4, H302	50-100%
CAS: 19766-89-3 EINECS: 243-283-8 Registreringsnummer: 01-2119979083-31	Sodium 2-ethylhexanoate Repr. 2, H361	2,5-7,5%

Ytterligere informasjon:

Teksten til de fareangivelsene som er inkludert her, kan konsulteres i kapittel 16.

Avsnitt 4: Førstehjelpstiltak

4.1 Beskrivelse av førstehjelpstiltak**Generelle informasjon:**

Forgiftningssymptomer kan også oppstå etter mange timer. Personer må derfor ha legetilsyn i minst 48 timer etter en ulykke.

- **Etter innånding:** Frisklufttilførsel, ved besvær oppsøkes lege.

Etter hudkontakt:

Fjern rester med såpe og vann.

Fjern tilsølte klær øyeblikkelig.

Etter øyekontakt:

Skyll øynene med åpne øyenlokk i flere minutter under rennende vann.

Kontakt lege hvis irritasjonen utvikler seg.

- **Etter svelging:** Søk lege straks.

4.2 De viktigste symptomer og effekter, både akutt og forsinket

Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

(fortsatt på side 3)

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 03.08.2015

Versjon 1

revidert den: 03.08.2015

Handelsnavn: COOLANT M3.0 CONCENTRATE

(fortsatt fra side 2)

- **4.3 Indikasjon på omgående medisinsk hjelp eller påkrevet spesialbehandling**
Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

Avsnitt 5: Tiltak ved brannslukning

- **5.1 Slökkemiddel**
- **Egnede slukningsmidler:** Brannslukningstiltak tilpasses omgivelsene.
- **5.2 Spesielle farer som oppstår pga. substanser eller blandinger**
Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **5.3 Informasjon vedr. brannbekjempelse**
- **Spesielt verneutstyr:** Ingen spesielle tiltak nødvendig.

Avsnitt 6: Tiltak ved utilsiktet utslipp

- **6.1 Personlige vernetiltak, verneutstyr og prosedyrer ved nødsituasjoner**
Ikke nødvendig.
- **6.2 Miljøverntiltak:**
Fortynn med rikelig med vann.
La ikke produktet komme ned i kloakk/overflatevann/grunnvann.
- **6.3 Metoder og materiale for oppsamling og opprensing:**
Ta opp stoffet med væskebindende materiale (sand, kiselgur, syrebindemiddel, universalbindemiddel, sagflis).
Bortskaff kontaminert materiale som avfall i.h.t. punkt 13.
Sørg for tilstrekkelig ventilasjon.
- **6.4 Henvisning til andre avsnitt**
Informasjoner om sikker håndtering, se kapittel 7.
Informasjoner om personlig beskyttelsesutstyr, se kapittel 8.
Informasjoner om bortskaffelse/deponering, se kapittel 13.

Avsnitt 7: Håndtering og oppbevaring

- **7.1 Forholdsregler for sikker håndtering**
Oppbevares utilgjengelig for barn.
Sørg for god ventilasjon/avsugning på arbeidsplassen.
Unngå aerosoldannelse.
- **Henvisninger om brann- og eksplosjonsvern:** Ingen særlige tiltak nødvendig.
- **7.2 Vilkår for sikker lagring, inkl. eventuelle inkompatibiliteter**
- **Lagring:**
- **Krav til lagerrom og beholdere:** Må ikke lagres i Galvanisert beholdere.
- **Informasjoner om felles lagring:** Ikke nødvendig.
- **Ytterligere informasjoner om lagervilkårene:**
Oppbevar beholdere lukket og beskytter mot regn, støv, varme og andre atmosfæriske påvirkninger.
- **Lagerklasse:** 10
- **7.3 Spesiell sluttbruk** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

Avsnitt 8: Eksponeringskontroll og personlig verneutstyr

- **Ytterligere informasjoner om utforming av tekniske anlegg:**
Ingen ytterligere informasjoner, se punkt 7.

(fortsatt på side 4)

—NO—

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 03.08.2015

Versjon 1

revidert den: 03.08.2015

Handelsnavn: COOLANT M3.0 CONCENTRATE

(fortsatt fra side 3)

· 8.1 Kontrollparametere

· Komponenter med grenseverdier for arbeidsplass som må overholdes:

107-21-1 1,2-etandiol

AG	Korttidsverdi: 104 mg/m ³ , 40 ppm
	Langtidsverdi: 52 mg/m ³ , 20 ppm
H E	

· **Ytterligere informasjoner:** Basis: listene som var gyldige ved oppstillingen.

· 8.2 Begrensning og kontroll av eksponering

· Personlig verneutstyr:

· Generelle verne- og hygienetiltak:

Holdes adskilt fra næringsmidler, drikkevarer og førevarer.

Vask hendene før arbeidspauser og ved arbeidets slutt.

Gasser/damper/aerosoler må ikke innåndes.

· Åndedrettsvern:

Ved korttidig eller liten belastning åndedrettsfilterapparat; ved intensiv eller lengre utsetting: bruk omluft-uavhengig åndedrettsbeskyttelsesapparat.

· Håndvern:

Hanskematerialet må være ugjennomtrengelig og bestandig overfor produktet /stoffet /blandingen.

På grunn av manglende tester kan det ikke gis noen anbefaling om hanskemateriale for produktet /tilberedningsprosessen/kjemikalieblandingen.

Hanskematerialet velges under hensyntagen til holdbarhetstid, gjennomtrengelighet og degradering.

· hanskemateriale

Valget av egnet hanske er ikke bare avhengig av materiale, men også av andre kvalitetskennetegn og er forskjellig fra produsent til produsent. Da produktet representerer en sammensetning av flere stoffer, kan holdbarheten av hanskematerialet ikke forhåndsregnes, og denne må testes før bruk.

· gjennomtrengingstid for hanskemateriale

Den nøyaktige holdbarhetstiden må bringes på det rene hos hanskeprodusenten og overholdes.

· Øyevern: Vernebrille anbefales ved omfylling.

Avsnitt 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

· 9.1 Informasjon om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

· alminnelige opplysninger

· Utseende:

Form: Flytende

Farge: Rosa

· Lukt: Karakteristisk

· Luktterskel: Ikke bestemt.

· pH-verdi: Ikke bestemt.

· Tilstandsendring

Smeltepunkt/smelteområde: -12,4 °C

Kokepunkt/kokeområde: > 163 °C (DIN EN ISO 3405)

· Flammepunkt: > 115 °C

· Antennelighet (fast, gassformet): Ikke brukbar.

· Antennelsestemperatur: 410 °C (DIN 51794)

(fortsatt på side 5)

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 03.08.2015

Versjon 1

revidert den: 03.08.2015

Handelsnavn: COOLANT M3.0 CONCENTRATE

(fortsatt fra side 4)

· Spaltningstemperatur:	Ikke bestemt.
· Selvantennelighet:	Produktet er ikke selvantennelig.
· Eksplisjonsfare:	Produktet er ikke eksplisjonsfarlig.
· Eksplisjonsgrenser:	
Nedre:	3,2 Vol %
Øvre	15,3 Vol %
· Damptrykk ved 20 °C:	0,08 hPa
· Tetthet ved 20 °C:	1,114 g/cm ³ (ASTM D 4052)
· relativt tetthet	Ikke bestemt.
· damptetthet	Ikke bestemt.
· fordampningshastighet	Ikke bestemt.
· Løslighet i / blandbarhet med vann:	Fullstendig blandbar.
· Fordelingskoeffisient (n-oktanol/vann):	Ikke bestemt.
· Viskositet:	
Dynamisk:	Ikke bestemt.
Kinematisk:	22 mm ² /s @ 40 °C (DIN 51562-1)
VOC (EF)	0,00 %
· 9.2 Annen informasjon	Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

Avsnitt 10: Stabilitet og reaktivitet

- **10.1 Reaktivitet** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **10.2 Kjemisk stabilitet**
- **Termisk spaltning / vilkår som må unngås:** Ingen spaltning ved formålsriktig bruk.
- **10.3 Mulighet for farlige reaksjoner**
Kan reagere med sterke syrer eller sterke oksidasjonsmidler undersøkt chlorate som nitrater, peroksider, etc.
- **10.4 Forhold som bør unngås** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **10.5 Inkompatible materialer:** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **10.6 Farlige nedbrytningsprodukter:**
Aldehyd (høye temperaturer), ketoner (forhøyede temperaturer)

Avsnitt 11: Opplysninger om helsefare

- **11.1 Informasjon om toksikologiske virkninger**
- **Akutt giftighet**
Farlig ved svelging.
- **Klassifiseringsrelevante LD/LC50-verdier:**
- 107-21-1 1,2-etandiol
- Oral LD50 1600 mg/kg (mouse)
- **Primær irritasjonsvirkning:**
- **Hudetsing/hudirritasjon** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
- **Alvorlig øyeskade/øyeirritasjon**
Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
- **Sensibiliserende ved innånding eller hudkontakt**
Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

(fortsatt på side 6)

NO

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykddato: 03.08.2015

Versjon 1

revidert den: 03.08.2015

Handelsnavn: COOLANT M3.0 CONCENTRATE

(fortsatt fra side 5)

- **Informasjon om følgende grupper med potensielle virkninger:**
- **CMR-virkninger (kreftfremkallende virkninger, arvestoffskadelige og reproduksjonsskadelige virkninger)**
- **Skader på arvestoffet i kjønnseller**
Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
- **Kreftframkallende egenskap**
Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
- **Reproduksjonstoksisitet**
Mistenkes for å kunne skade forplantningsevnen eller gi fosterskader.
- **STOT – enkelteksponering**
Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
- **STOT – gjentatt eksponering**
Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.
- **Aspirasjonsfare** Basert på tilgjengelige data, klassifiseringskriteriene ikke oppfylt.

Avsnitt 12: Miljøopplysninger

- **12.1 Giftighet**
- **Akvatisk toksisitet:** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **12.2 Persistens og nedbrytbarhet** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **12.3 Bioakkumulasjonspotensial** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **12.4 Mobilitet i jord** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **Ytterligere økologiske informasjoner:**
- **Generelle informasjoner:**
Vannfareklasse 1 (D) (Self-klassifisering ifølge VwVwS, 17.05.1999): lett farlig for vann
Ikke la stoffet komme uforynnnet ned i grunnvannet, i vassdrag eller i kloakker.
- **12.5 Resultater av PBT- og vPvB-vurdering**
- **PBT:** Ikke brukbar.
- **vPvB:** Ikke brukbar.
- **12.6 Andre skadelige virkninger** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

Avsnitt 13: Fjerning av kjemikalieavfall

- **13.1 Metoder for avfallsbehandling**
- **Anbefaling:**
Må ikke bortskaffes sammen med husholdningsavfall. Må ikke komme ned i kloakk.

· Europeiske avfallslisten

16 01 14*	frostvæske som inneholder farlige stoffer
-----------	---

- **Ikke rengjort emballasje:**
- **Anbefaling:** Deponering i henhold til myndighetenes forskrifter.
- **Anbefalt rengjøringsmiddel:** Vann, eventuelt med tilsetning av rengjøringsmidler.

Avsnitt 14: Opplysninger om transport

· 14.1 UN-nummer:	
· ADR,ADN, ADN, IMDG, IATA	bortfaller
· 14.2 Korrekt UN-forsendelsesbetegnelse	
· ADR,ADN, ADN, IMDG, IATA	bortfaller

(fortsatt på side 7)

Sikkerhetsdatablad

iflg. forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikkel 31

Trykkdato: 03.08.2015

Versjon 1

revidert den: 03.08.2015

Handelsnavn: COOLANT M3.0 CONCENTRATE

(fortsatt fra side 6)

· 14.3 transport fareklasser · ADR,ADN, ADN, IMDG, IATA · klasse bortfaller
· 14.4 Emballasjegruppe: · ADR,ADN, IMDG, IATA bortfaller
· 14.5 Miljøfarer: · Marine pollutant: Nei
· 14.6 Særskilte forholdsregler for bruker Ikke brukbar.
· 14.7 Transport i bulk iht. anneks II til MARPOL 73/78 og til IBC-koden Ikke brukbar.
· UN "Model Regulation": -

Avsnitt 15: Opplysninger om lover og forskrifter

- **15.1 Helse-, sikkerhets- og miljøforskrifter/lovgivning som gjelder spesielt for stoffet eller stoffblandingen**
Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **15.2 Kjemisk sikkerhetsvurdering:** En kjemisk sikkerhetsvurdering er ikke utført.

Avsnitt 16: Andre opplysninger av betydning for helse, miljø og sikkerhet

Opplysningene er basert på vårt kjennskap i dag. De utgjør dog ingen forsikring om produkttegenskaper og er ikke grunnlag for noe kontraktsmessig rettsforhold.

- **Relevante satser**
H302 Farlig ved svelging.
H361 Mistenkes for å kunne skade forplantningsevnen eller gi fosterskader.
- **Avdeling som utsteder datablad:** Abteilung Produktsicherheit
- **Forkortelser og akronymer:**
Acute Tox. 4: Acute toxicity, Hazard Category 4
Repr. 2: Reproductive toxicity, Hazard Category 2

—NO—